

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2026 - 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Tibiscus" din Timișoara
1.2. Facultatea	de Psihologie
1.3. Departament	Psihologie
1.4. Domeniul de studiu	Psihologie
1.5. Ciclu de studii ¹	Licență
1.6. Specializarea	Psihologie

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Fundamentele psihologiei I			Cod	LPS111		
2.2. Titular activități de curs	Conf. Univ. Dr. Gavril Rad						
2.3. Titular activități practice	Conf. Univ. Dr. Gavril Rad						
2.4. An de studiu ²	1	2.5. Semestrul ³			1	2.6. Tipul de evaluare ⁴	E
2.7. Regimul disciplinei ⁵		DO	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶				DF

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a. Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
2	2				4
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ					
3.2.a. Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
28	28				56
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual ⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	10
Tutoriat ⁹	7
Examinări ¹⁰	2
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSIsem)	69
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)	56
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOADsem + NOSIsem)	125
3.6. Nr ore / ECTS	25
3.7. Număr de credite¹³	5

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$\text{Nr.credite} = \text{NOCpSpD} \times \text{CC} + \text{NOApSpD} \times \text{CA} + \text{TOCpSpD} \times \text{CC} + \text{TOApSpD} \times \text{CA} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- CC/CA = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți

Curs

Aplicații (S/L/P)

Licență

2

1

Master

2,5

1,5

Licență lb. străină

2,5

1,25

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesare a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	-
4.2. Competențe	Competențe profesionale (în concordanță cu grila RNCIS): • Cfct1 - Operarea cu concepte, teorii și modele fundamentale ale psihologiei științifice. • Cfct2 - Înțelegerea logicii cercetării psihologice și utilizarea dovezilor empirice pentru explicarea proceselor psihice și a comportamentului. • CF4 - Dezvoltarea gândirii critice și a conduitei științifice în analiza fenomenelor psihologice. Competențe transversale: • utilizarea responsabilă a resurselor digitale și a surselor științifice; • comunicarea academică și colaborarea în activități de seminar; • auto-reflecția asupra procesului de învățare și asumarea responsabilității pentru propria formare.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	videoproiector, ecran, laptop, flipchart/ tablă, conexiune internet, acces la platformele Zoom, Google Classroom, ClassMarker, Slido
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	laptop, conexiune internet, videoproiector, ecran, acces la platforma Google Classroom

6. Rezultate ale învățării ¹⁷

Nr. Ctr.	Rezultate ale învățării		Repartizare credite pe rezultatele învățării
Cfct1	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • definește psihologia ca știință și explică nivelurile biologic, cognitiv, comportamental și sociocultural de analiză; • descrie principalele perspective istorice și contemporane și diferențiază explicația științifică de cunoașterea de simț comun; • explică procesele fundamentale abordate în disciplină: senzație, percepție, atenție, învățare, memorie, reprezentare, gândire și rezolvare de probleme.	2
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • utilizează corect terminologia psihologică fundamentală; • compară teorii și explicații alternative pentru același fenomen; • identifică relațiile dintre procesele cognitive și comportament pe baza exemplurilor și datelor empirice.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • manifestă rigoare conceptuală și deschidere față de revizuirea explicațiilor în lumina dovezilor; • distinge între constatări empirice, interpretări și opinii.	
Cfct2	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • descrie metodele descriptive, corelaționale și experimentale și logica inferenței cauzale; • explică noțiuni introductive de variabilă, operaționalizare, eșantionare, validitate, replicare și etică a cercetării.	1
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • identifică întrebarea, ipoteza, variabilele și designul în exemple simple de cercetare; • diferențiază corelația de cauzalitate și evaluează critic concluziile formulate pe baza unui studiu.	

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • valorizează cercetarea fundamentată empiric și evită generalizările nejustificate; • respectă principiile elementare de etică și integritate academică.	
CF4	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • recunoaște rolul teoriilor și al dovezilor în construirea cunoașterii psihologice; • identifică surse credibile de informare și criterii de evaluare a afirmațiilor psihologice.	1
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • caută, selectează și sintetizează informații din surse academice introductive; • formulează întrebări de cunoaștere și argumente susținute de dovezi.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • manifestă curiozitate intelectuală, gândire critică și disponibilitate pentru corectarea propriilor erori; • recunoaște limitele cunoașterii disponibile.	
CT	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • cunoaște principiile de bază ale utilizării responsabile a resurselor digitale și ale citării surselor; • înțelege rolul autoreglării în învățarea universitară.	1
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • utilizează resurse digitale pentru documentare și comunicare academică; • prezintă sintetic rezultate și argumente în format oral și scris.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • își asumă responsabilitatea pentru învățare, colaborare și integritate academică; • își monitorizează progresul și nevoile de dezvoltare.	
Total credite			5

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Formarea unei înțelegeri științifice, integrate și critice asupra proceselor psihice fundamentale și a comportamentului, prin însușirea conceptelor de bază ale psihologiei, a logicii cercetării empirice și a principalelor mecanisme cognitive.
7.2. Obiectivele specifice	• Să definească psihologia ca știință și să distingă explicația științifică de explicațiile intuitive/pseudoștiințifice. • Să cunoască principalele perspective istorice și contemporane ale psihologiei. • Să înțeleagă logica metodelor descriptive, corelaționale și experimentale și limitele inferenței cauzale. • Să explice relația dintre creier, procese cognitive și comportament la un nivel introductiv. • Să descrie mecanismele senzației, percepției și atenției. • Să explice principiile fundamentale ale învățării și rolul experienței în modificarea comportamentului. • Să descrie sistemele și procesele memoriei, inclusiv uitarea și caracterul reconstructiv al memoriei. • Să explice reprezentarea, formarea conceptelor, raționamentul, judecata și rezolvarea de probleme. • Să analizeze critic afirmații psihologice și să utilizeze surse academice credibile. • Să dezvolte vocabularul academic, integritatea și autonomia în învățare.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Psihologia ca știință: obiect, niveluri de analiză și gândire critică	Prelegere interactivă, demonstrație, problematizare	2 ore. Psihologie științifică versus simț comun; întrebări și explicații psihologice.
2. Istoria și perspectivele contemporane ale psihologiei	Prelegere, hartă conceptuală, discuție	2 ore. De la structuralism și behaviorism la perspectivele cognitivă, biologică, evoluționistă și socioculturală.
3. Metodele psihologiei și logica dovezilor	Prelegere, analiză de studii, exerciții	2 ore. Descriptiv, corelațional, experimental; operaționalizare, validitate, corelație versus cauzalitate, replicare și etică.
4. Bazele biologice ale proceselor psihice și sistemul psihic uman	Prelegere, explicație, suport vizual	2 ore. Relația creier-comportament; organizarea funcțională a sistemului nervos; integrarea proceselor psihice.

5. Senzația și psihofizica: detectarea informației	Prelegere, demonstrații, exerciții	2 ore. Praguri, sensibilitate, adaptare senzorială și codificarea stimulilor.
6. Percepția și atenția	Prelegere, demonstrații perceptive, problematizare	4 ore. Organizare perceptivă, constanțe, profunzime, iluzii, selecție atențională și limitele atenției.
7. Învățarea	Prelegere, experimente clasice, aplicații	4 ore. Condiționare clasică și operantă, învățare observațională, generalizare, discriminare și extincție.
8. Memoria	Prelegere, demonstrații, analiză de experimente	4 ore. Memorie de lucru și memorie de lungă durată; codare, stocare, reactualizare, uitare și memorie reconstructivă.
9. Gândirea, judecata și rezolvarea de probleme	Prelegere, probleme, experimente cognitive	4 ore. Concepte, raționament, algoritmi și euristici, biasuri cognitive, luarea deciziilor și rezolvarea de probleme.
10. Reprezentarea mentală, imaginația și integrarea proceselor cognitive	Prelegere integrativă, aplicații, recapitulare	2 ore. Imagerie mentală, reprezentări și interacțiunea proceselor cognitive în activitatea umană.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Psihologie științifică versus psihologie populară	Analiză critică, discuție ghidată	Evaluarea unor afirmații psihologice și identificarea dovezilor necesare. 2 ore.
2. Cum citim o sursă academică de psihologie	Atelier, lucru în grup	Identificarea întrebării, argumentului, dovezilor și concluziei; citare și integritate academică. 2 ore.
3. Corelație sau cauzalitate?	Exerciții pe studii și articole	Identificarea variabilelor, designului și limitelor inferențelor cauzale. 2 ore.
4. De la întrebare la experiment psihologic	Atelier de proiectare	Formularea unei ipoteze, operaționalizarea variabilelor și schițarea unui experiment simplu. 2 ore.
5. Creierul și comportamentul: interpretarea prudentă a dovezilor	Studiu de caz, analiză de materiale	Exemple de relații creier-comportament și limitele explicațiilor neurobiologice simpliste. 2 ore.
6. Senzație și psihofizică în experiența cotidiană	Demonstrații, exerciții	Praguri, adaptare și discriminare senzorială. 2 ore.
7. Iluziile perceptive ca instrument pentru studiul percepției	Demonstrații experimentale, analiză	Iluziile sunt analizate ca dovezi despre mecanismele percepției, nu ca fenomene extrasenzoriale. 2 ore.
8. Atenția selectivă și limitele procesării	Demonstrații, mini-experimente	Atenție selectivă, orbire neatențională și interferență. 2 ore.
9. Condiționarea clasică și operantă	Analiză de situații, exerciții	Identificarea stimulilor, răspunsurilor și contingentelor; aplicații și limite. 2 ore.
10. Învățarea observațională și transferul	Studiu de caz, dezbateri	Modelare, feedback, practică și transferul învățării. 2 ore.
11. Cum funcționează memoria: strategii de codare și reactualizare	Mini-experimente, aplicații	Efectul spațierii, testării și organizării informației. 2 ore.
12. Memoria reconstructivă și erorile de memorie	Analiză de experimente, discuție	Sugestibilitate, false amintiri și implicațiile caracterului reconstructiv al memoriei. 2 ore.
13. Euristici, biasuri și luarea deciziilor	Probleme cognitive, discuție ghidată	Analiza unor erori sistematice de judecată și a condițiilor în care apar. 2 ore.
14. Rezolvarea de probleme și integrarea proceselor cognitive	Atelier integrativ, prezentare scurtă	Aplicarea conceptelor de atenție, memorie, reprezentare și gândire într-o problemă complexă. 2 ore.

9. Bibliografie

9.1 Referințe bibliografice recomandate	[1] Spielman, R. M., Jenkins, W. J., & Lovett, M. D. (2020). Psychology 2e. OpenStax, Rice University.
---	--

	[2] Schacter, D. L., Gilbert, D. T., Nock, M. K., & Wegner, D. M. (2023). Psychology (6th ed.). Worth Publishers. [3] Zlate, M. (2015). Introducere în psihologie. Polirom. [4] Zlate, M. (2009). Fundamentele psihologiei. Editura Universitară. [5] Popescu-Neveanu, P. (2013). Tratat de psihologie generală. Editura Trei. [6] Dău-Gaşpar, O. (2025). Fundamentele psihologiei - note de curs. Suport digital.
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	[7] Gazzaniga, M. S., Heatherton, T. F., & Halpern, D. F. (2018). Psychological Science (6th ed.). W. W. Norton. [8] Stanovich, K. E. (2019). How to Think Straight About Psychology (11th ed.). Pearson. [9] American Psychological Association. (2020). Publication Manual of the American Psychological Association (7th ed.). APA. [10] Enăchescu, V. A. (2024). Psihologie generală. Editura Universitară.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului¹⁸

Conținutul disciplinei este aliniat cu structura cursurilor introductive de psihologie din universități internaționale de referință, care tratează psihologia ca știință și integrează metodele de cercetare, bazele biologice ale comportamentului și procesele cognitive fundamentale. Disciplina dezvoltă alfabetizarea științifică, gândirea critică, capacitatea de a diferenția corelația de cauzalitate și de a evalua calitatea dovezilor, alături de înțelegerea senzației, percepției, atenției, învățării, memoriei și gândirii. Seminarele folosesc demonstrații, mini-experimente, analiza studiilor și rezolvarea de probleme, pregătind studenții pentru disciplinele ulterioare de psihologie cognitivă, statistică, metodologia cercetării, psihologia personalității și evaluare psihologică.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. 19
11.4a Curs	Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și dovezilor empirice; capacitatea de a aplica conceptele în situații noi și de a distinge explicațiile susținute de date de afirmațiile nefundamentate.	Teste pe parcurs ²⁰ :	%	70%	
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²¹ :	%		
		Examen scris: itemi obiectivi și itemi/aplicații scurte de analiză conceptuală și interpretare a dovezilor.	70% (minim nota 5)		
11.4b Seminar	Aplicarea conceptelor, analiza critică a unei afirmații/studiu psihologic, utilizarea corectă a surselor și argumentarea bazată pe dovezi.	30% (minim nota 5)		30%	
11.4c Laborator	●			%	

¹⁸ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

¹⁹ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁰ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²¹ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

11.4d Proiect	●		%	
Standarde minime pentru nota 5: • definește corect conceptele fundamentale și psihologia ca știință; • diferențiază metodele descriptive, corelaționale și experimentale și nu confundă corelația cu cauzalitatea; • descrie la nivel de bază senzația, percepția, atenția, învățarea, memoria și gândirea; • aplică conceptele în exemple simple și identifică limite evidente ale unei concluzii; • utilizează surse academice și respectă integritatea academică; • obține minimum nota 5 atât la examen, cât și la activitatea de seminar.				
Standarde pentru nota 10: • explică precis și integrat conceptele și mecanismele fundamentale; • compară critic teorii și interpretează corect dovezi empirice; • analizează designuri simple, identifică explicații alternative și limite metodologice; • transferă conceptele către situații noi și formulează argumente clare, nuanțate și bazate pe dovezi; • utilizează adecvat literatura științifică și terminologia psihologică.				

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: 15.09.2026

Data avizării în Departament: 22.09.2026

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular curs	Conf. univ. dr. Gavril Rad	
Titular seminar	Conf. univ. dr. Gavril Rad	
Responsabil program de studii	Lect. univ. dr. Voicu Teodor	
Director Departament	Conf. univ. dr. Cădăriu Ioana-Eva	